

O'PKA RAKI: SABABLARI, BELGILARI VA DAVOLASH YO'LLARI

Toshkenboyeva Charos Baxodir qizi

Olmalik Abu ali ibn Sino nomidagi Jamoat salomatligi texnikumi

Kirish

O'pka raki (o'pka saratoni) – bu o'pka to'qimalaridagi epiteliy hujayralarining nazoratsiz bo'linib, yomon sifatli o'sma (neoplazma) hosil qilishi bilan kechuvchi xavfli onkologik kasallikdir. Dunyoda har yili taxminan 2 milliondan ortiq odamda o'pka saratoni aniqlanadi, va bu raqam yildan-yilga ortib bormoqda. O'pka raki, ayniqsa, erkaklar orasida saraton tufayli o'lim holatlarining asosiy sababi bo'lib qolmoqda.

Asosiy qism

1. O'pka rakining turlari

O'pka raki ikki asosiy turga bo'linadi:

- Kichik hujayrali o'pka raki (SCLC): Juda tez rivojlanadi va metastaz beradi.
- Katta hujayrali o'pka raki (NSCLC): Eng keng tarqalgan turi bo'lib, uch asosiy ko'rinishga ega: adenom, yassi hujayrali karsinoma, va katta hujayrali karsinoma.

2. Kasallikning sabablari

- Chekish
- Passiv chekish
- Ish joyidagi zararli moddalarga ta'sir (asbest, radon)
- Havo ifloslanishi
- Genetik moyillik

3. Klinik belgilari

Kasallik boshlanishida belgilarsiz bo'lishi mumkin. Belgilari quyidagilar:

- Doimiy yo'tal

- Nafas qisilishi
- Ko'krak og'rig'i
- Ozib ketish
- Holsizlik, charchoq
- 4. Diagnostika usullari
 - Ko'krak rentgenografiyasi
- KT (kompyuter tomografiya)
- Biopsiya
- PET-CT
- Bronxoskopiya

5. Davolash usullari

- Jarrohlik
- Kimyoterapiya
- Radioterapiya
- Immunoterapiya
- Maqsadli terapiya

6. Oldini olish choralari

- Chekishni tashlash
- Sog'lom turmush tarziga rioya qilish
- Atrof-muhitdan himoyalaniish
- Doimiy tibbiy tekshiruvlar

Xulosa

O'pka raki – jiddiy va xavfli kasallik bo'lib, erta tashxis qo'yilsa, davolash imkoniyati oshadi. Sog'lom turmush tarziga amal qilish, zararli odatlardan voz kechish, va vaqtida tekshiruvlardan o'tish orqali bu kasallikning oldi olinishi mumkin. Tibbiyotning rivojlanishi bilan yangi davolash usullari ishlab chiqilmoqda.

Foydalanilgan Adabiyotlar:

1. Harrison's Principles of Internal Medicine, 20th Edition. McGraw-Hill Education, 2018.
2. Kumar, Abbas, Aster. Robbins and Cotran Pathologic Basis of Disease, 10th Edition. Elsevier, 2020.
3. Djamalov, U. Tibbiy onkologiya asoslari. Toshkent tibbiyot nashriyoti, 2021.